

La joia de Vila-real

Fa un segle, a les ribes del riu Millars, es plantaven els primers arbres d'un espai que, amb el pas del temps, ha esdevingut molt més que un entorn natural: és un espai de pau, espiritualitat, oci, esport, patrimoni i, sobretot, una connexió profunda amb la natura. El nostre volgut Termet de la Mare de Déu de Gràcia, el nostre gran pulmó verd, símbol d'identitat, estima i convivència.

Avui, el Termet és també un refugi climàtic de primer ordre, integrat des de l'any 2005 dins del Paisatge Protegit de la Desembocadura del Millars, una joia ecològica compartida amb Almassora i Borriana. Aquesta configuració no és fruit de la casualitat. És el resultat de dècades de treball, respecte institucional i estima per part de generacions de vila-realencs i vila-realenques.

Des de l'Ajuntament, hem fet una aposta clara per protegir i posar en valor aquest entorn. Davant l'amenaça del canvi climàtic, continuem actuant: hem limitat l'accés de vehicles, implantat sistemes de restricció i estem treballant colze a colze amb el Consorci del Millars per regular els usos del riu, reforçar la vigilància i controlar la presència del porc senglar, que suposa un risc per a l'equilibri ecològic i la seguretat. Al mateix temps, estem preparant noves normes de convivència, que presentarem aquesta tardor, per garantir que actituds incíviques, totalment incompatibles amb un espai protegit, no posen en risc allò que tots estimem. Unes mesures que són una oportunitat per garantir la convivència i la sostenibilitat del nostre Termet que no és només natura, sino també història viva.

Com a mostra, tenim el gran orgull d'acollir al Museu Etnològic del Termet l'exposició "*Vil·la Filomena, els primers habitants de Vila-real*", comissariada per l'investigador José Albelda. Una mostra fascinant que ens transporta més de 4.000 anys enrere, a les arrels prehistòriques del nostre poble.

Molts no saben que Vila-real té més de 2.500 anys d'història, anterior a la seua fundació oficial fa 751 anys. El jaciment de Vil·la Filomena, descobert el 1917 a la finca de Manuel Llorens, conté restes òssies i ceràmiques de la cultura campaniforme que van captivar experts de tot el país. Gràcies a figures com Sos Baynat o Francisco Esteve Gálvez, es va iniciar un camí de recerca que encara avui dona fruits. El material recuperat com a part del llegat d'Esteve ha estat clau per reconstruir el nostre passat més antic.

Aquest mateix dissabte, vos convida a visitar el Museu Etnològic, participar en el recorregut guiat per l'equip d'Arqueocas i a redescobrir el nostre patrimoni. Perquè si no cuidem el que és nostre, el podem perdre. La història ens demana responsabilitat. El futur, compromís.

També forma part d'aquest llegat el Pastoret, l'escultura emblemàtica de José Ortells, fill predilecte de Vila-real. El 1920, Ortells va esculpir aquesta figura entranyable per embellir la font del Termet. Més de 100 anys després, el Pastoret continua sent testimoni silenciós de generacions que han crescut entre pins, festes d'estiu i el batec tranquil del Millars i l'estima d'un poble pel seu paisatge.

Aquest entorn únic, on la vegetació de ribera es fon amb la mediterrània, és també un espai protegit com a ZEPA (Zona d'Especial Protecció per a les Aus), LIC (Lloc d'Interés Comunitari) i Zona Humida reconeguda per la Generalitat Valenciana. El pont de Santa Quitèria, declarat Bé d'Interés Cultural, uneix història, paisatge i connexió entre pobles.

En paral·lel, dins dels 68 projectes de l'Agenda Urbana Vila-real 2030, avancem decididament amb el projecte Nou Termet – Vila-real Connexió Millars, aprovat l'any 2022 pel plenari amb el major consens polític de la nostra història. Es tracta d'un segon Termet per a la nova Vila-real del segle XXI, que busca, com ja van fer els nostres avantpassats, reconnectar la ciutat amb el Millars, obrir-la de nou al riu, recuperar patrimoni hidràulic com l'assut dels Corrents del segle XVII i crear un entorn sostenible i saludable que puga ser gaudit per les pròximes generacions.

Amb més de 54.000 habitants, una ciutat més viva que mai i cada vegada més visitants, el Termet és una gran oportunitat... però també un repte. Si no actuem ara, el perill de degradació és real. Per això, faig una crida clara a tota la ciutadania: institucions, entitats, famílies, persones individuals, totes i tots tenim un paper fonamental. Només amb el respecte col·lectiu podrem assegurar que aquest espai continue sent el que sempre ha estat: el cor natural, espiritual i cultural de Vila-real.

El Termet no és només un lloc que ens preocupa i ens ocupa. És una emoció compartida. Un paisatge que parla del nostre passat i ens projecta cap al futur. Cuidem-lo. Protegim-lo. Estimem-lo. Per continuar gaudint-lo nosaltres i perquè també ho puguem fer els nostres fills i nets. Perquè treballant juntes i junts és com Vila-real avança.